

PRESSITEADE

4. aprill 2025

Autovedajate ja logistikasektori ettepanekud uuele koalitsioonile: tagame mõne lihtsa muudatusega Eesti konkurentsivõime ja varustuskindluse

Eesti autovedajate ja logistikasektori esindusorganisatsioonid edastasid uuele koalitsioonile konkreetsed ettepanekud, millega kutsuvad valitsust looma tingimusi sektori konkurentsivõime ja varustuskindluse tagamiseks. Ligi 60 000 inimesele tööd pakkuva sektori käekäigust on mõjutatud terve riigi majanduse heaolu ning elanike ostuvõime.

„Transpordi- ja logistikasektor annab tööd 60 000 inimesele, moodustades ligi 10% Eesti töötajatest, ning panustab Eesti majandusse umbes 2 miljardi euro suuruse lisandväärtusega. Veelgi olulisem – sarnaselt elektriga on sektori käekäigul ja hindadel oluline mõju kogu ülejäänud riigi majandusele. Siseriiklikult määravad transpordikulud oluliselt kaupade hindu ja seega elanike ostuvõimet. Kui transpordi kulud on kõrged, siis saavad sellest mõjutatud ka teised sektorid,“ märkis Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsiooni (ELEA) juhatuse liige Herkki Kitsing. „Oleme koalitsioonile edastanud konkreetsed ettepanekud, kuidas sektori konkurentsivõimet taastada. Mõne puhul annaks puhtalt regulatiivne muudatus juba päris suure mõju ja lahendaks korraga mitu probleemi. Lisaks täidaks see riigi enda võetud sihti vähendada liigseid piiranguid, mida Euroopa Liit ei nõua, aga oleme endale ise peale pannud.“

Autoettevõtete Liidu tegvjuht Kersten Kattai selgitas: „Üks lihtsasti rakendatav meede on lubada Eestimaa teedele tõhusamad autorongid, mis suudavad vedada korraga rohkem kaupa. Sellega lahendame korraga mitu probleemi – vähendame maanteetranspordi süsinikuheidet, suurendame transpordi efektiivsust, millega parandame toodete hinna konkurentsivõimet ja leevendame kutseliste autojuhtide puudust.“

„Logistikasektori puhul on oluline mõista, et rahvusvahelised autovedajad konkureerivad teiste riikide vedajatega ja vajavad võrdseid konkurentsitingimusi. Seega vähendab iga riigi enda poolt seatud piirang meie ettevõtete konkurentsivõimet. Eestis on näiteks kolmandate riikide autojuhtide kaasamisele seatud regulatsioonid oluliselt karmimad kui naaberriikides,“ selgitas ERAA juhatuse liige Ermo Perolainen.

Prologi juhataja Tõnis Hintsov rõhutas: „Eriti praeguses julgeolekuolukorras peab Eesti tagama riigi varustuskindluse ja kriiside korral usaldusväärse logistika. Kui kaotame oma transpordivõimekuse, muutume maanteetransporditeenust importivaks riigiks, mis kujutab endast tõsist julgeolekuriski.“

Autoettevõtete Liidu, Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsiooni (ELEA), Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni (ERAA) ja Eesti Tarneahelate Juhtimise Ühingu (Prolog) poolt ühiselt edastatud pöördumises tuuakse välja **peamised ettepanekud**:

- **Efektiivsem transport:** Lubada Eesti teedele pikemad ja raskemad autorongid (kuni 25,25 m ja 60 t ning 25,25m autorongid põhimagistraalidel logistikakeskuste, sadamate, lennujaamade ja terminalide vahel), mis lahendaks korraga mitu murekohta. Sellised veokid võimaldavad vähendada transpordikulusid, sest suurem kaubamaht ühe sõidu kohta tähendab vähem reise. Samuti aitab see vähendada liikluskoormust ja CO₂ heitmeid ligikaudu 10% võrreldes praegusega, lisaks lõhuvad need vähem teid, kuna koormus on jagatud rohkemate telgede peale. Paljud Euroopa riigid, sealhulgas naaberriigid Soome, Rootsi ja Läti, on juba sellised lahendused kasutusele võtnud, mis annab neile olulise konkurentsieelise. Lisaks tuleks tõsta elektrikaubikute lubatud täismass 4250 kg-ni, mis on EL üleselt lubatud, kuid Eesti seda ei luba. Muudatus tõstaks oluliselt kaubaveo efektiivsust, kuna akude kaal vähendab veetava kauba kaalu.
- **Tööjõuprobleemi lahendamine:** leevendada kolmandatest riikidest pärit autojuhtide töötamise piiranguid, et tagada piisav juhtide arv. Eesti transpordisektoris on üle 40% kutselistest juhtidest vanemad kui 55 eluaastat ning järelkasvu napib. Eestis on välismaalaste tööle asumisele seatud piirangud oluliselt rangemad kui Lätis ja Leedus. Näiteks on Leedus kolmandatest riikidest pärit autojuhte üle 80 000, Eestis aga vaid 2000. Piirangute tõttu on Eesti ettevõtted sunnitud juhte rentima, mis tähendab, et tööjõumaksud laekuvad naaberriikidesse.
- **Konkurentsivõimeline maksukeskkond:** hoida kütuseaktsiisi tase võrreldav Läti ja Leeduga, et vältida tankimise ja vedude kolimist naaberriikidesse. Kliimaeesmärkidest tulenevalt kallineb diislikütus lähiaastatel umbes 35 senti liitri kohta. Samal ajal on naaberriigid (nt Soome ja Rootsi) teinud otsuseid, et säilitada konkurentsivõime – Soomes on aktsiisitõus külmutatud ja Rootsis vähendatud biokohustus EL miinimumtasemele. On oluline tagada, et kütuse tankimine ei liiguks teistesse riikidesse. Näiteks kasutab üks veok keskmiselt 3000 liitrit kütust kuus, mille puhul 3000 veoki kütuse pealt on aktsiisitulu umbes 50 miljonit eurot aastas. Lisaks tuleks soodustada taastuvdiislikütuse (HVO) kasutamist, mis võimaldab olemasolevas veokipargis vähendada süsiniku jalajälge kuni 90%. Selleks tuleks langetada HVO aktsiisimäära.
- **Taristuinvesteeringud:** suunata kõik kütuseaktsiisist, raskeveokimaksust ja teekasutustasudest laekuvad vahendid sihtotstarbeliselt teedehitusse ja -hooldusesse. Maanteede kvaliteet on riigi majanduse, ettevõtluskeskkonna, regionaalarengu ning inimeste toimetuleku ning heaolu tagamisel kriitilise tähtsusega. Teede investeeringud ei tohiks olla iga-aastase riigieelarve strateegia kauplemise objekt. Järjepidevalt ja hästi hooldatud ja rendatud teedevõrk tagab parema liiklusohutuse, vähendab ääremaastumist ning aitab kaasa majanduse konkurentsivõime säilitamisele.

- **Tõhus järelvalve:** kehtestada välisriigi vedajatele kohapealne trahvide sissenõudmine, et tagada võrdsed konkurentsitingimused Eesti ettevõtjatega. Eesti on ainuke riik Euroopas, kus rikkumise eest karistuse saanud välisriigi ettevõttel või autojuhil lubatakse ilma trahvi tasumata teekonda jätkata. Praegu jääb hinnanguliselt ligi 50% välisriikide vedajatele määratud trahvidest tasumata. Lisaks tuleks automatiseerida teekasutustasu kontroll, et tagada paremini reeglite järgimine.

Detailseid ettepanekuid ja pöördumist saab lugeda: <https://www.elea.ee/pressiteade-04-04-2025-autovedajate-ja-logistikasektori-ettepanekud-ueele-koalitsioonile-tagame-mone-lihtsa-muudatusega-eesti-konkurentsivoime-ja-varustuskindluse/>

Lisainfo: Herkki Kitsing, juhatuse liige, Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioon, tel. 56949262, elea@elea.ee